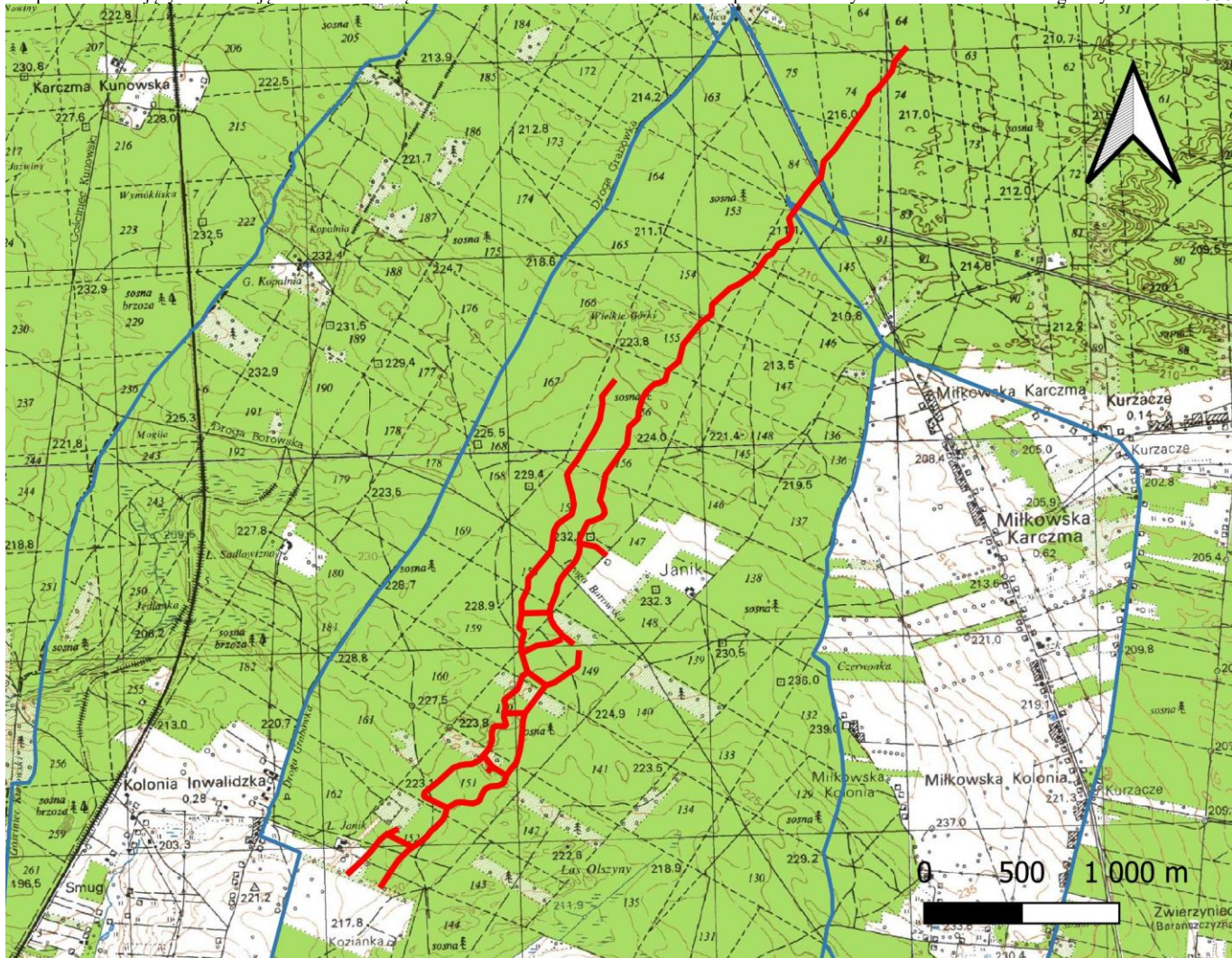
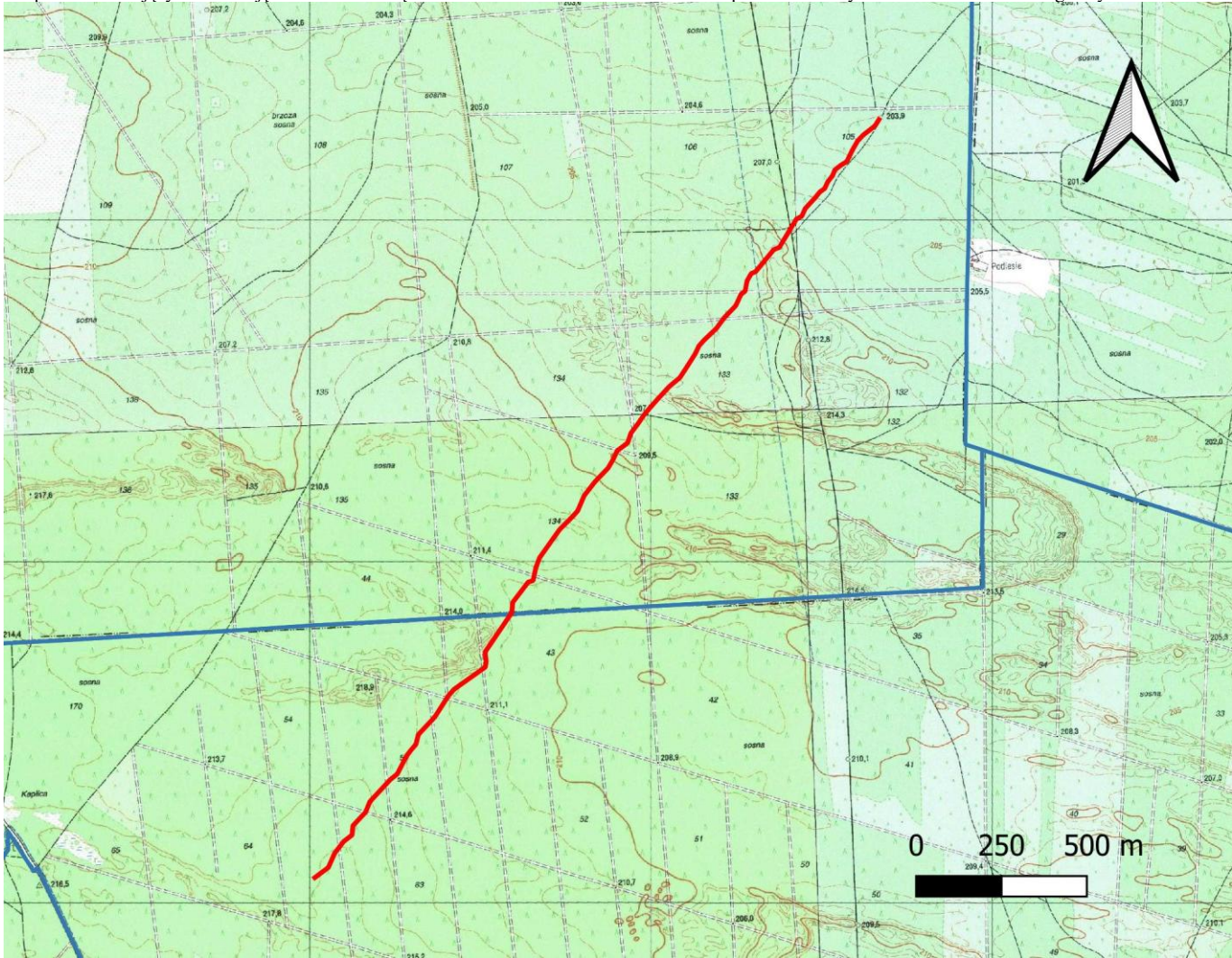

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość	
1. Nazwa		2. Czas powstania		JANIK	
stanowisko archeologiczne		okopy – II wojna światowa			
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym w skali 1-35000				4. Adres	
				AZP 82-69 stanowisko w miejscowości: 2 stanowisko na obszarze: 1	
				dz. ewid. str. 2	
				5. Przynależność administracyjna	
				województwo świętokrzyskie powiat ostrowiecki gmina Kunów	
				6. Formy ochrony	

8. Historia, opis, wartości Stanowisko archeologiczne 2 w Janiku AZP 82-69/1 zostało odkryte w trakcie badań powierzchniowych w 2014 roku przez badaczy: R. Zapłatę, A. Olszewskiego, S. Bochyńskiego i M. Kuberę. Są to okopy z II wojny światowej. Jego lokalizacja była przypisana pierwotnie do miejscowości Ostrowiec Świętokrzyski. Stanowisko ma przede wszystkim znaczenie historyczne i naukowe, stanowi element poznania współczesnej historii gminy Kunów. ad. 4: dz.ewid.: 64/1200, 74/1200, 83/1200, 84/1201 (obręb Kurzacze), 84/1202, 145/1200, 146/1200, 149/1200, 150/1200, 151/1200, 152/1200, 154/1200, 155/1200, 156/1201, 156/1201, 156/1202, 156/1202, 157/1200, 158/1201, 158/1202, 159/1200 (obręb Janik)	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji Stanowisko znajduje się w terenie zalesionym. Jest zagrożone zniszczeniem przez prowadzoną gospodarkę leśną. Podjęcie robót ziemnych lub dokonanie zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne może doprowadzić do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego. Przed podjęciem tych działań należy uzyskać decyzję WKZ o ustaleniu zakresu i rodzaju niezbędnych badań archeologicznych. W przypadku odkrycia zabytków archeologicznych należy wstrzymać wszelkie działania, zabezpieczyć miejsce odkrycia i zawiadomić właściwy WKZ, a jeśli to niemożliwe właściwego wójta, burmistrza, prezydenta.		
	<table> <tr> <td data-bbox="1111 1179 1641 1441"> 10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Urszula Jedynak 25.03.2026 </td><td data-bbox="1641 1179 2152 1441"> 11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków) </td></tr> </table>	10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Urszula Jedynak 25.03.2026	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)
10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Urszula Jedynak 25.03.2026	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)		

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość	
1. Nazwa		2. Czas powstania		LUBIENIA	
stanowisko archeologiczne		okopy – I lub II wojna światowa		KURZACZE	
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym w skali 1-20000				4. Adres	
				AZP 82-70	
				stanowisko w miejscowości: 15	
				stanowisko na obszarze: 1	
				dz. ewid. str.2	
				5. Przynależność administracyjna	
				województwo	
				świętokrzyskie	
				powiat	
				ostrowiecki	
				gmina	
				Brody, Kunów	
				6. Formy ochrony	

8. Historia, opis, wartości Stanowisko archeologiczne 15 w Lubieni AZP 82-70/1 zostało odkryte w trakcie badań powierzchniowych w 2014 roku przez badaczy: R. Zapłatę, A. Olszewskiego, S. Bochyńskiego i M. Kubere. Są to okopy z I lub II wojny światowej. Jego lokalizacja była przypisana pierwotnie do miejscowości Ostrowiec Świętokrzyski. W rzeczywistości znajduje się na terenie miejscowości Kurzacze, gmina Kunów i Lubienia, gmina Brody. Stanowisko ma przede wszystkim znaczenie historyczne i naukowe, stanowi element poznania współczesnej historii gminy Kunów. ad. 4: dz.ewid.: 43/1200, 44/1200, 53/1200, 63/1200, 64/1200 (obręb Kurzacze), 105/1200, 106/1200, 133/1200, 134/1200 (obręb Lubienia, gmina Brody)	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji Stanowisko znajduje się w terenie zalesionym. Jest zagrożone zniszczeniem przez prowadzoną gospodarkę leśną. Podjęcie robót ziemnych lub dokonanie zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne może doprowadzić do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego. Przed podjęciem tych działań należy uzyskać decyzję WKZ o ustaleniu zakresu i rodzaju niezbędnych badań archeologicznych. W przypadku odkrycia zabytków archeologicznych należy wstrzymać wszelkie działania, zabezpieczyć miejsce odkrycia i zawiadomić właściwy WKZ, a jeśli to niemożliwe właściwego wójta, burmistrza, prezydenta.		
	<table> <tr> <td data-bbox="1111 1179 1641 1441"> 10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Urszula Jedynak 25.03.2026 </td><td data-bbox="1641 1179 2152 1441"> 11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków) </td></tr> </table>	10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Urszula Jedynak 25.03.2026	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)
10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Urszula Jedynak 25.03.2026	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)		

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość KUNÓW
1. Nazwa MIEJSCE PAMIĘCI NARODOWEJ – MOGIŁA OFIAR II WOJNY ŚWIATOWEJ na cmentarzu parafialnym rzymskokatolickim		2. Czas powstania 1979 r., 2013 r.	
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym w skali 1-25000 Źródło: https://www.geoportal.gov.pl/ Widok ogólny na mogiłę			4. Adres Kunów ul. Kościelna 27-415 Kunów Obręb – Kunów Działka nr 1921
			5. Przynależność administracyjna województwo ŚWIĘTOKRZYSKIE powiat OSTROWIECKI gmina KUNÓW 6. Formy ochrony Mogiła znajduje się na terenie cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego wpisanego do rejestru zabytków nieruchomych woj. świętokrzyskiego Nr rej. A.9 z 22.03.2007 r. Miejsowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Kunów obejmujący Miasto Kunów przyjęty UCHWAŁĄ NR LXXV.492.2022 Rady Miejskiej w Kunowie z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kunów obejmującego Miasto Kunów

8. Historia, opis, wartości Historia Pomnik upamiętnia ofiary II wojny światowej. Krzyż został wykonany w 1979 r., piaskowcowa tablica – w 2013 r. Opis Mogiła znajduje się we wschodniej części cmentarza, tuż obok cmentarnego ogrodzenia, w pobliżu kostnicy. Ma ona formę zbiorowego miejsca pamięci o charakterze sakralno-patriotycznym, zorganizowanego wokół wysokiego drewnianego krzyża. Mogiła obwiedziona jest murkiem z płyt białego piaskowca. Jej środek jest wypełniony jasnym żwirkiem. W centralnym miejscu mogiły umieszczona jest prostokątna płyta z białego piaskowca z wyrytym napisem: „PAMIĘCI / POLSKICH ŻOŁNIERZY / POLEGŁYCH PODCZAS / II WOJNY ŚWIATOWEJ / MIESZKAŃCY I WŁADZE / GMINY KUNÓW / 2013”. Na poziomej belce krzyża wyryty jest napis: „POLEGLI ZA OJCZYZNĘ”, z kolei na belce pionowej od góry widnieją: rok „1939”, orzełek, rok „1945”, metalowa tabliczka z akronimem „INRI”, krucyfiks, data „1 XI”, rok „1979” i litery „F.”, „J.L”, płaskorzeźba MB. Wartości Wartości historyczne Mogiła stanowi świadectwo lokalnej pamięci o polskich żołnierzach poległych podczas II wojny światowej oraz materialny znak upamiętnienia ich ofiary. Wartości artystyczne Prosta, czytelna forma krzyża i kamiennego obramienia z białego piaskowca, oparte na symbolice religijnej i narodowej, tworzy spójną i godną kompozycję pomnikową. Wartości naukowe Obiekt posiada znaczenie dokumentacyjne jako źródło do badań nad lokalnymi formami upamiętnień wojennych oraz kulturą pamięci XX w. Wartości emocjonalne i patriotyczne Mogiła pełni ważną funkcję integrującą lokalną społeczność, będąc miejscem modlitwy, zadumy i uroczystości rocznicowych, kształtując postawy patriotyczne i tożsamość lokalną.	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji Stan zachowania Bardzo dobry. Postulaty dotyczące konserwacji Monitoring i regularne kontrole stanu technicznego obiektu. Utrzymywanie zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie. Korzystanie z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości oraz właściwą ekspozycję. Bezzwłoczne zgłaszanie do ŚWKZ wszelkich problemów związanych ze stanem zachowania zabytku oraz jego ewentualnymi zagrożeniami i zniszczeniami. Prowadzenie na bieżąco, w razie konieczności, niezbędnych prac zabezpieczających, w tym konserwatorskich. Realizacja wszelkich prac remontowych, budowlanych i konserwatorskich wpływających na stan zachowania i wygląd zabytku w oparciu o pozwolenie ŚWKZ w trybie decyzji. Zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania zabytku. Popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.	
	10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Monika Bryła-Mazurkiewicz 30.01.2026 r.	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość	
1. Nazwa		2. Czas powstania		KUNÓW	
MIEJSCE PAMIĘCI NARODOWEJ – MOGIŁA POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH na cmentarzu parafialnym rzymskokatolickim		1863 r., 1963 r., 1993 r., 2012 r.			
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym w skali 1-25000				4. Adres	
				Kunów ul. Kościelna 27-415 Kunów Obręb – Kunów Działka nr 1921	
				5. Przynależność administracyjna	
				województwo ŚWIĘTOKRZYSKIE	
				powiat OSTROWIECKI	
				gmina KUNÓW	
				6. Formy ochrony	
				Mogiła znajduje się na terenie cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego wpisanego do rejestr zabytków nieruchomych woj. świętokrzyskiego Nr rej. A.9 z 22.03.2007 r.	
				Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Kunów obejmujący Miasto Kunów przyjęty UCHWAŁĄ NR LXXV.492.2022 Rady Miejskiej w Kunowie z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kunów obejmującego Miasto Kunów	
Źródło: https://www.geoportal.gov.pl/				Widok ogólny na mogile	

Źródło: <https://www.geoportal.gov.pl/>

Widok ogólny na mogiłę

8. Historia, opis, wartości

Historia

16 grudnia 1863 r. 300-osobowy oddział pod dowództwem kpt. Łady stoczył bitwę pod Janikiem z wojskami rosyjskimi dowodzonymi przez płk. Macniewa.

Ks. Aleksander Bastrzykowski w monografii Kunowa zacytował akta stanu cywilnego parafii Kunów, zawierające informację o stoczonej bitwie i zapisy o poległych powstańcach. Odnotował: „Działo się w dzwonnicy przy kościele parafialnym w Kunowie dnia dziewiętnastego grudnia Tysiąc ośmset sześćdziesiąt trzeciego roku (...) po zaszłej bitwie między wojskami Rossyjskimi a ochotnikami polskimi, w lesie około wsi Janik osady Sadłowizna znaleziono trupów pozbieranych – podsędek łącznie z kancelistą dla dopełnienia czynności sądowej zjechał na grunt i przystąpił do obejrzenia zwłok poległych”. Podał dane 20 poległych powstańców, których udało się zidentyfikować. Byli to:

Józef Chmielewski z Wielkiej Wsi,

Józef Krakus z Małyszyna,

Sylwester Cichoński z Iłży

Stanisław Ochyński z Iłży

Antoni Zmarski z Iłży

Józef Winiarski z Iłży

Wojciech Lenartowicz z Błazin

Antoni Grzowski z Wąchocka

Krzyżanowski (szewc) z Iłży

Ludwik Kostkiewicz z Galicji

Stanisław Pacek z Tychów

Kaczmarski z Piotrkowa

Antoni Zora z Ostrowca

Jan Kowalski z Iłży

Tomasz Godzisz z Iłży

Szczepan Pękala z Iłży

Michał Żonca z Błazin

Józef Goncki z Wąchocka

Jan Zawadzki

Niewiadomego nazwiska z Jedlni.

Odnotował również, że 18 poległych powstańców jest niewiadomego imienia, nazwiska, pochodzenia.

cd.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania

Bardzo dobry.

Postulaty dotyczące konserwacji

Monitoring i regularne kontrole stanu technicznego obiektu.

Utrzymywanie zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie.

Korzystanie z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości oraz właściwą ekspozycję.

Bezzwłoczne zgłaszanie do ŚWKZ wszelkich problemów związanych ze stanem zachowania zabytku oraz jego ewentualnymi zagrożeniami i zniszczeniami.

Prowadzenie na bieżąco, w razie konieczności, niezbędnych prac zabezpieczających, w tym konserwatorskich.

Realizacja wszelkich prac remontowych, budowlanych i konserwatorskich wpływających na stan zachowania i wygląd zabytku w oparciu o pozwolenie ŚWKZ w trybie decyzji.

Zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania zabytku.

Popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

10. Wykonanie karty (autor, data, podpis)

Monika Bryła-Mazurkiewicz
30.01.2026 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)

WKŁADKA DO KARTY ADRESOWEJ ZABYTKU

1. Nazwa	2. Czas powstania	3. Miejscowość
MIEJSCE PAMIĘCI NARODOWEJ – MOGIŁA POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH na cmentarzu parafialnym rzymskokatolickim	1863 r., 1963 r., 1993 r., 2012 r.	KUNÓW

cd. punktu 8

W 1963 r. na mogile poległych powstańców położono kamienną płytę nagrobną. Trzydzieści lat później, w 1993 r., ustawiono nowy drewniany krzyż.

Kolejne prace remontowe przeprowadzono w 2012 r. W ich ramach postawiono nowy drewniany krzyż, na którym umieszczono metalowe cyfry z datami „1863” i „1864”. Wykonano również nowe okrawężnikowanie grobu. Kamienna płyta nagrobna została przeszlifowana, a jej napis odnowiono, nadając mu następującą treść: „Ś. P. / TU LEŻY 38 POWSTAŃCÓW / POLEGŁYCH POD / JANIKIEM W WALCE Z / ROSJANAMI / W / 1863”.

Opis

Mogiła znajduje się w północno-wschodniej części cmentarza, w pobliżu dzwonnicy z 1896 r. Ma formę prostej mogiły ziemnej, wzmocnionej cementową wylewką, zapobiegającą osuwaniu się gruntu. Powierzchnia mogiły wyłożona jest kostką chodnikową. Na niej usytuowany jest niski, prostokątny podest, na którym spoczywa obrzeże wykonane z płaskich płyt piaskowca, tworzące formę ramy. Jej wnętrze wypełnia kostka chodnikowa oraz dwie kwadratowe płytki kamienne, rozmieszczone symetrycznie.

Centralnym elementem kompozycji jest wysoki drewniany krzyż, wzmocniony u podstawy metalowymi obręczami stabilizującymi konstrukcję. Na krzyżu umieszczona jest niewielka metalowa figura ukrzyżowanego Chrystusa, powyżej metalowa tabliczka z inskrypcją „INRI”, a na szczycie metalowe godło państwowe. Na poziomej belce krzyża widnieją daty „1863” i „1864”, umieszczone po jednej na każdym ramieniu.

U podnóża krzyża, centralnie na mogile, znajduje się piaskowcowa płyta nagrobna o nieregularnych krawędziach, ułożona ukośnie. Wyryta na niej inskrypcja brzmi: „Ś. P. / TU LEŻY / 38 POWSTAŃCÓW / POLEGŁYCH POD / JANIKIEM W WALCE Z / ROSJANAMI / W / 1863 R.”. Powyżej tekstu widnieje wizerunek orła.

W dolnej partii pionowej belki krzyża przymocowana jest metalowa tabliczka zawierająca listę imion i nazwisk zidentyfikowanych poległych powstańców oraz informację o liczbie osób, których personaliów nie udało się ustalić.

Wartości

Wartości historyczne

Mogiła powstańców styczniowych poległych w bitwie pod Janikiem z 16 grudnia 1863 r. stanowi cenne świadectwo wydarzeń związanych z powstaniem styczniowym na terenie ziemi kunowskiej i regionu świętokrzyskiego. Upamiętnia ona bezpośrednio walkę oddziałów powstańczych z wojskami rosyjskimi oraz ofiarę poniesioną przez uczestników zrywu niepodległościowego. Obiekt zachowuje ciągłość funkcji memoratywnej od momentu pochówku do czasów współczesnych, a jego kolejne fazy przekształceń odzwierciedlają zmieniające się formy kultu pamięci narodowej. Mogiła dokumentuje także lokalny wymiar powstania styczniowego oraz zaangażowanie społeczności regionu w pielęgnowanie pamięci o poległych.

Wartości artystyczne

Wartości artystyczne mogiły wynikają z jej prostej, czytelnej i symbolicznej formy. Drewniany krzyż, kamienna płyta nagrobna oraz wystrój inskrypcyjny tworzą spójną kompozycję sepulkralną, typową dla XIX- i XX-wiecznych form upamiętnień powstańczych. Użycie naturalnych materiałów, takich jak drewno i piaskowiec, podkreśla skromny, a zarazem podniosły charakter miejsca. Zastosowana symbolika religijno-patriotyczna, w tym wizerunek orła, wzmacnia przekaz ideowy i emocjonalny obiektu.

cd.

WKŁADKA DO KARTY ADRESOWEJ ZABYT KU

1. Nazwa MIEJSCE PAMIĘCI NARODOWEJ – MOGIŁA POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH na cmentarzu parafialnym rzymskokatolickim	2. Czas powstania 1863 r., 1963 r., 1993 r., 2012 r.	3. Miejscowość KUNÓW
--	--	------------------------------------

cd. punktu 8

Wartości naukowe

Mogiła posiada istotne znaczenie naukowe jako materialne źródło do badań nad przebiegiem powstania styczniowego, jego lokalną skalą oraz strukturą oddziałów powstańczych.

Obiekt stanowi również ważne źródło do analiz nad formami upamiętnień, przemianami kultury funeralnej oraz kształtowaniem się lokalnych tradycji patriotycznych.

Wartości emocjonalne i społeczne

Mogiła pełni istotną funkcję emocjonalną i społeczną jako miejsce pamięci, refleksji oraz lokalnych uroczystości patriotycznych. Stanowi ważny punkt odniesienia dla tożsamości mieszkańców regionu, będąc symbolem ofiary, poświęcenia i walki o niepodległość. Dla społeczności lokalnej obiekt pozostaje miejscem szczególnego kultu pamięci, integrującym kolejne pokolenia wokół wspólnych wartości historycznych i narodowych.

Opracowania

A. Bastrzykowski, Monografia historyczna Kunowa nad Kamienną i jego okolicy, Kraków 1939

<http://powstanie1863.zsi.kielce.pl>

cd. punktu 7

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

MIŁKOWSKA KARCZMA

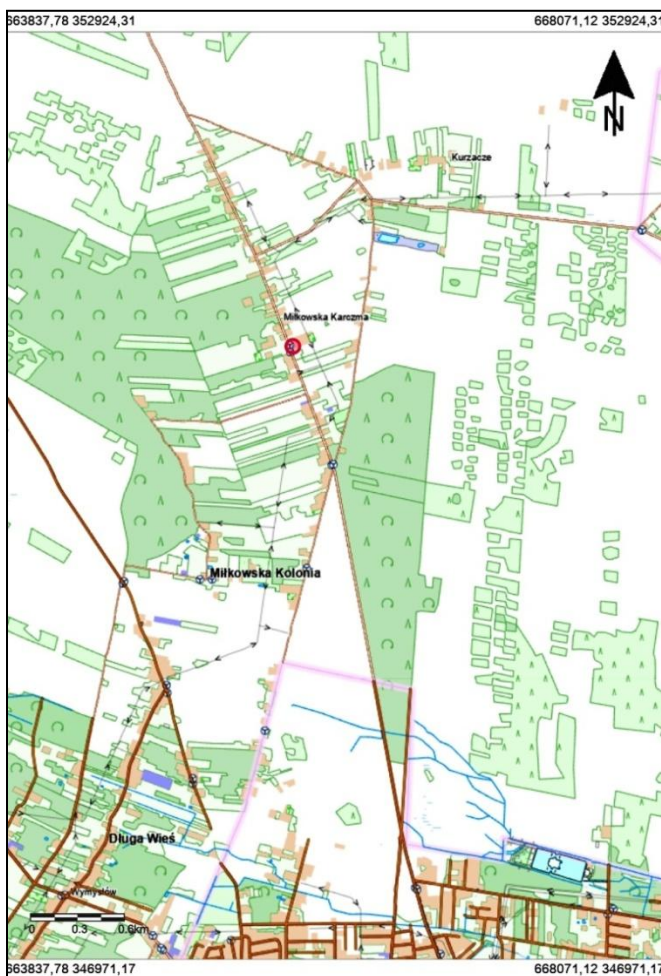
1. Nazwa

MIEJSCE PAMIĘCI NARODOWEJ –
POMNIK OFIAR NIEMIECKIEGO TERRORU

2. Czas powstania

1943 r., 1983 r., 2023 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym w skali 1-25000

4. Adres

Miłkowska Karczma
Miłkowska Karczma 64
27-415 Miłkowska Karczma
Obręb – Miłkowska Karczma
Działka nr 79/8

5. Przynależność administracyjna

województwo
ŚWIĘTOKRZYSKIEpowiat
OSTROWIECKIgmina
KUNÓW

6. Formy ochrony

Miejscowy plan zagospodarowania
przestrzennego Miasta i Gminy Kunów
obejmujący sołectwo
Miłkowska Karczma
przyjęty
Uchwałą NR LXI.376.2021
Rady Miejskiej w Kunowie
z dnia 9 września 2021 r.
w sprawie uchwalenia miejscowego
planu zagospodarowania
przestrzennego Miasta i Gminy Kunów
obejmującego sołectwo
Miłkowska Karczma

Źródło: <https://www.geoportal.gov.pl>

Widok ogólny na pomnik

8. Historia, opis, wartości Historia W czasie II wojny światowej Niemcy prowadzili masowe akcje pacyfikacyjne polskich wsi, które stanowiły główne zaplecze dla oddziałów partyzanckich. Jedną z takich miejscowości była Miłkowska Karczma, dwukrotnie spacyfikowana w 1943 roku. Dla upamiętnienia ofiar tych tragicznych wydarzeń, a także innych ofiar niemieckiego terroru podczas II wojny światowej, w 1983 roku we wsi wzniesiono pomnik. W 2023 roku, ze względu na jego stan techniczny, został on zdemonstrowany, a na jego miejscu wybudowano nowy pomnik, na którym widnieją nazwiska pomordowanych. 23 czerwca 1943 r. życie stracili: Roman Klepacz, Bronisław Klepacz, Roch Kołacz, Walenty Kędziora, Józef Listek, Józef Farys, Józef Czarnecki, Roch Kurek, Michał Klechowski, Jan Żak, Tomasz Kowalski, Wincenty Nalewaj, Henryk Sobieraj, Zenon Kot; Józef Faliszewski został ciężko ranny zmarł 9 lipca 1943 r. 19 października tego samego roku zginęli: Antoni Bimek, Franciszka Bimek, Jan Farys, Piotr Pałka oraz rodzina Płatków: Władysław, Regina, Witold, Leon i Jadwiga. Na pomniku jest umieszczone także nazwisko Stanisława Raczyńskiego zamordowanego w listopadzie 1943 r. Opis Pomnik znajduje się na placu szkolnym. Tworzy go pionowo ustawiony, nieobrobiony blok czerwonego piaskowca o kształcie sześcioboku, na którym umieszczono tablicę epitafijną z czarnego granitu z nazwiskami ofiar. Teren wokół pomnika wyłożony jest kostką chodnikową, tworząc uporządkowaną i estetyczną przestrzeń. Wartości Wartości historyczne Pomnik upamiętnia ofiary, zachowując pamięć o lokalnej historii i wydarzeniach, które miały wpływ na społeczność. Tablica z nazwiskami stanowi namacalne świadectwo przeszłości i pozwala lepiej zrozumieć tragiczne wydarzenia. Wartość artystyczna Surowy, nieobrobiony blok czerwonego piaskowca o kształcie sześcioboku, zestawiony z czarną granitową tablicą, tworzy prostą, a zarazem wymowną cd.	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji Stan zachowania Bardzo dobry. Stan techniczny zabytku nie budzi zastrzeżeń. Postulaty dotyczące konserwacji Monitoring i regularne kontrole stanu technicznego obiektu. Utrzymywanie zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie. Korzystanie z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości oraz właściwą ekspozycję. Bezzwłoczne zgłaszanie do ŚWKZ wszelkich problemów związanych ze stanem zachowania zabytku oraz jego ewentualnymi zagrożeniami i zniszczeniami. Prowadzenie na bieżąco, w razie konieczności, niezbędnych prac zabezpieczających, w tym konserwatorskich. Realizacja prac remontowych, budowlanych i konserwatorskich wpływających na stan zachowania i wygląd zabytku na podstawie opinii (w porozumieniu ze) ŚWKZ. Zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania zabytku. Popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.		
	<table> <tr> <td data-bbox="1131 1141 1646 1433"> 10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Monika Bryła-Mazurkiewicz 30.01.2026 r. </td><td data-bbox="1646 1141 2154 1433"> 11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków) </td></tr> </table>	10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Monika Bryła-Mazurkiewicz 30.01.2026 r.	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)
10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Monika Bryła-Mazurkiewicz 30.01.2026 r.	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)		

WKŁADKA DO KARTY ADRESOWEJ ZABYTKU

1. Nazwa MIEJSCE PAMIĘCI NARODOWEJ – POMNIK OFIAR NIEMIECKIEGO TERRORU	2. Czas powstania 1943 r., 1983 r., 2023 r.	3. Miejscowość MIŁKOWSKA KARCZMA
--	---	--

cd. punktu 7

formę. Minimalistyczna kompozycja i kontrast materiałów nadają pomnikowi siłę wyrazu i głęboką symbolikę.

Wartość naukowa

Pomnik może być punktem wyjścia do edukacji z zakresu historii i sztuki. Pozwala interpretować formę i symbolikę, a także rozważać rolę przestrzeni pamięci w społeczeństwie.

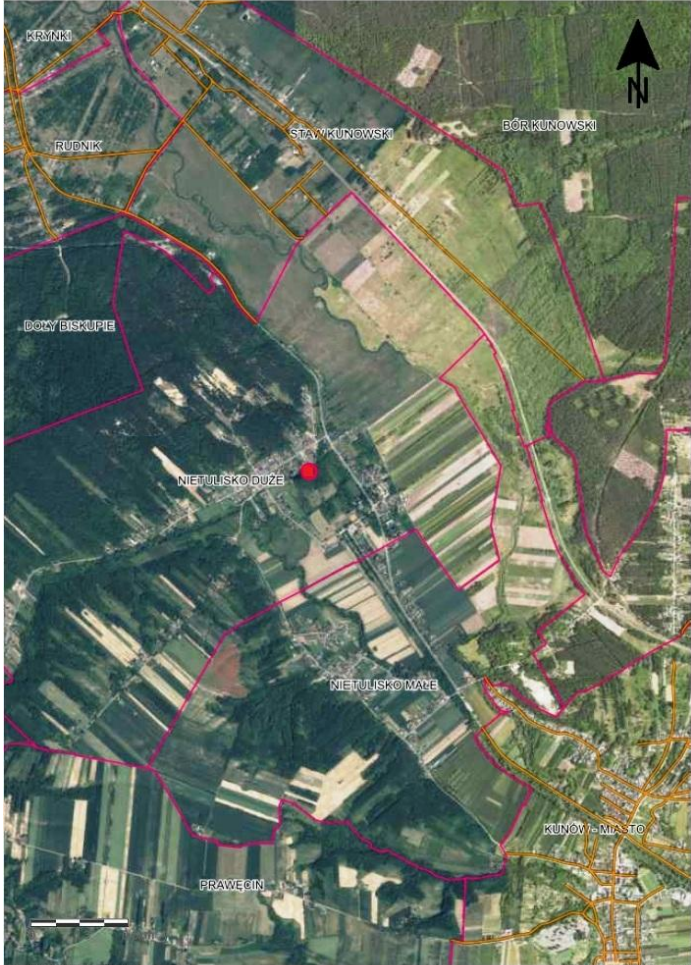
Wartość emocjonalna

Obecność pomnika w przestrzeni wsi wywołuje refleksję, zadumę i empatię. Spotkanie z nazwiskami ofiar uczy szacunku dla ludzkiego losu i buduje poczucie wspólnoty poprzez pamięć i świadome przeżywanie historii.

Opracowania

J. Fajkowski, J. Religa, Zbrodnie hitlerowskie na wsi polskiej 1939-1945, Warszawa 1981, s. 133

W. R. Brociek, Zginęli, abyśmy mogli żyć. Polegli, zamordowani i zaginieni w okresie II wojny światowej mieszkańcy Ostrowca Świętokrzyskiego i okolicy, Ostrowiec Świętokrzyski 2009, s. 36-38

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość NIETULISKO DUŻE
1. Nazwa POMNIK OFIAR TERRORU II WOJNY ŚWIATOWEJ w zespole urbanistyczno-przemysłowym		2. Czas powstania 1969 r., 2023-2024	
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym w skali 1-25000 656278,35 351451,85660511,70 351451,85 656278,35 345498,71660511,70 345498,71 			4. Adres Nietulisko Duże 27-415 Nietulisko Duże Obręb – Nietulisko Duże Działka nr 677 5. Przynależność administracyjna województwo ŚWIĘTOKRZYSKIE powiat OSTROWIECKI gmina KUNÓW 6. Formy ochrony Na terenie zespołu urbanistyczno-przemysłowego wpisanego do rejestru zabytków woj. świętokrzyskiego na podstawie decyzji z 1.12.1956 r., z 21.06.1967 r., Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla wybranych obszarów – etap I przyjęty Uchwała Nr XV.99.2025 Rady Miejskiej w Kunowie z dnia 29 stycznia 2025 r.

Zródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl>

8. Historia, opis, wartości Historia Pomnik został wzniesiony w 1969 r. w 30. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Wg relacji Henryka Jabłońskiego – sołtysa wsi postawiono go m.in. ze składek Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, dla uczczenia mieszkańców Nietuliska Dużego, Nietuliska Małego, a także Dołów Biskupich, którzy ponieśli śmierć z rąk okupanta niemieckiego. W latach 2023-2024 pomnik został wyremontowany przez IPN, Gminę Kunów oraz Brygadę Polskich Drużyn Strzeleckich. Opis Pomnik ma formę kamiennego obelisku ustawionego na podwyższonym, prostokątnym cokole. Obelisk wykonany jest z jasnego piaskowca i składa się z siedmiu masywnych, regularnie ułożonych bloków, tworzących smukłą, pionową bryłę, lekko zwężającą się ku górze. Cokół zbudowany jest z czerwonego piaskowca, kontrastującego kolorystycznie z jasnym obeliskiem. Na frontowej ścianie monumentu umieszczono metalowy krzyż, poniżej godło państwowe, a pod nim tablicę pamiątkową z napisem: „POLEGŁYM I ZAMORDOWANYM / PRZEZ OKUPANTA / W LATACH 1939–1945 / MIESZKAŃCOM / NIETULISKA I OKOLIC / NIETULISKO 1969”. Pomnik od strony północnej i wschodniej otoczony jest prostym, niskim murkiem kamiennym. Prowadzą do niego kamienna ścieżka oraz kamienne schodki. Monument wznosi się na eliptycznej wyspie, położonej pośrodku stawu retencyjnego, będącego elementem zespołu dawnego zakładu walcowniczego, powstałego w latach 30. i 40. XIX w. Wartości Pomnik jest materialnym świadectwem lokalnej pamięci o ofiarach II wojny światowej oraz niemieckiej okupacji w latach 1939-1945. Upamiętnia mieszkańców Nietuliska Dużego, Nietuliska Małego i Dołów Biskupich, którzy ponieśli śmierć w wyniku działań okupanta, stanowiąc trwały znak traumy wojennej i strat poniesionych przez lokalną społeczność. Jego wzniesienie w 1969 roku, w 30. rocznicę wybuchu wojny, wpisuje się w powojenne praktyki komemoracyjne i ukazuje sposób kształtowania narracji historycznej w realiach Polski Ludowej. Obiekt stanowi także ważne źródło do badań nad lokalnymi formami upamiętnień oraz kulturą pamięci II połowy XX w. cd.	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji Stan zachowania Bardzo dobry. Postulaty dotyczące konserwacji Monitoring i regularne kontrole stanu technicznego obiektu. Utrzymywanie zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie. Korzystanie z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości oraz właściwą ekspozycję. Bezzwłoczne zgłaszanie do ŚWKZ wszelkich problemów związanych ze stanem zachowania zabytku oraz jego ewentualnymi zagrożeniami i zniszczeniami. Prowadzenie na bieżąco, w razie konieczności, niezbędnych prac zabezpieczających, w tym konserwatorskich. Realizacja wszelkich prac remontowych, budowlanych i konserwatorskich wpływających na stan zachowania i wygląd zabytku w oparciu o pozwolenie ŚWKZ w trybie decyzji. Zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania zabytku. Popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.	
	10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Monika Bryła-Mazurkiewicz 30.01.2026 r.	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)

WKŁADKA DO KARTY ADRESOWEJ ZABYTKU

1. Nazwa	2. Czas powstania	3. Miejscowość
POMNIK OFIAR TERRORU II WOJNY ŚWIATOWEJ w zespole urbanistyczno-przemysłowym	1969 r., 2023-2024	NIETULISKO DUŻE

cd. punktu 7

Widok ogólny na pomnik

Tablica umieszczona na fasadzie pomnika

cd.

WKŁADKA DO KARTY ADRESOWEJ ZABYTKU

1. Nazwa	2. Czas powstania	3. Miejscowość
POMNIK OFIAR TERRORU II WOJNY ŚWIATOWEJ w zespole urbanistyczno-przemysłowym	1969 r., 2023-2024	NIETULISKO DUŻE

cd. punktu 8

Wartości artystyczne

Pomnik reprezentuje charakterystyczną dla lat 60. XX wieku, oszczędną w formie estetykę pomnikową, opartą na prostych, geometrycznych bryłach oraz czytelnej symbolice narodowo-religijnej. Smukły obelisk, zbudowany z regularnie opracowanych bloków jasnego piaskowca, cechuje się klarowną, harmonijną kompozycją i wyważonymi proporcjami, sprzyjającymi skupieniu i refleksji. Kontrastowe zestawienie jasnego obelisku z cokołem wykonanym z czerwonego piaskowca dodatkowo wzmacnia walory wizualne obiektu.

Szczególne znaczenie artystyczne i kulturowe ma zastosowanie miejscowego piaskowca, z którego od wieków słynie tutejsza okolica. Materiał ten był tradycyjnie wykorzystywany w lokalnym budownictwie i kamieniarstwie artystycznym, stanowiąc ważny element regionalnego dziedzictwa kulturowego. Użycie lokalnego surowca nie tylko podnosi wartość estetyczną pomnika, lecz także wzmacnia jego zakorzenienie w krajobrazie kulturowym regionu, podkreślając ciągłość miejscowych tradycji rzemieślniczych oraz tożsamość lokalną.

Walory artystyczne obiektu wzmacnia jego starannie zaprojektowane usytuowanie na eliptycznej wyspie pośrodku stawu, co tworzy czytelny, symboliczny układ przestrzenny.

Wartości naukowe

Pomnik posiada znaczące wartości naukowe jako źródło do badań nad historią regionu, stratami osobowymi poniesionymi przez lokalne społeczności w okresie II wojny światowej oraz powojennymi formami upamiętniania ofiar konfliktu. Stanowi cenny materiał badawczy dla historyków, socjologów, kulturoznawców i badaczy pamięci zbiorowej. Dodatkowo jego lokalizacja na terenie XIX-wiecznego zespołu przemysłowego umożliwia analizę relacji pomiędzy krajobrazem poprzemysłowym a przestrzenią sakralno-pamięciową, co nadaje obiektowi interdyscyplinarny wymiar poznawczy.

Wartości emocjonalne, patriotyczne

Pomnik odgrywa istotną rolę w kształtowaniu tożsamości lokalnej oraz postaw patriotycznych mieszkańców regionu. Jest miejscem sprzyjających refleksji nad tragiczną przeszłością oraz utrwalaniu pamięci o ofiarach II wojny światowej. Pełni funkcję symbolu zbiorowego hołdu, wdzięczności i szacunku wobec poległych, integrując wspólnotę lokalną wokół wspólnych wartości historycznych, narodowych i moralnych.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość	
1. Nazwa		2. Czas powstania		CHOCIMÓW	
DWÓR w zespole dworsko-parkowym		1868-1874			
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym w skali 1-25000				4. Adres	
				Chocimów 75 B 27-415 Chocimów Obręb – Chocimów 0004 Działka nr 369/1	
				5. Przynależność administracyjna	
				województwo ŚWIĘTOKRZYSKIE	
				powiat OSTROWIECKI	
				gmina KUNÓW	
				6. Formy ochrony	
				Rejestr zabytków nieruchomości Nr rej. A.606/2, z 28.09.2020 r.	
				Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Kunów przyjęty Uchwałą Nr LVII/387/06 Rady Miejskiej w Kunowie z dnia 31.05.2006 r., zmieniony Uchwałą Nr LX/364/10 Rady Miejskiej w Kunowie z dnia 25.06 2010 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kunów	
Źródło: www.geoportal.gov.pl				Widok na fasadę dworu	

8. Historia, opis, wartości Historia Pierwszymi właścicielami wsi Chocimów byli Chocimowscy herbu Oksza. Ok. 1415 r. niektóre działki szlacheckie nabył bp krakowski Wojciech Jastrzębiec, dając w zamian Chocimowskiemu sołectwo Janik, potem jeszcze w XV w. inne działki kupił kardynał Zbigniew Oleśnicki. W połowie XV w. najwięcej działek szlacheckich było w posiadaniu Grzegorza Chocimowskiego. Pod koniec XV w. ich właścicielem został Andrzej Chocimowski. Kolejnym właścicielem części szlacheckiej Chocimowa był Paweł Chocimowski, podsędek sandomierski. W 1578 r. właścicielem powyższej części został Krzysztof Miękicki. W latach 1603-1629 właścicielem Chocimowa był Mikołaj Oleśnicki, kasztelan małogoski, potem radomski, starosta opoczyński, wojewoda lubelski, fundator kaplicy rodowej na Świętym Krzyżu. W latach 1629-1699 dobra należały do Dembińskich. Następnie jako majątek posagowy Katarzyny Dembińskiej znalazły się w posiadaniu Stanisława Popiela herbu Sulima, miecznika żydaczewskiego i podwojewodziego sandomierskiego. Po jego śmierci włości odziedziczył syn Konstanty, miecznik żydaczewski i stolnik wiślicki, a następnie w 1756 r. jego wnuk Stanisław, adiutant i szambelan królewski. W kilka lat potem Chocimów stał się własnością Pawła Popiela (zm. w 1809 r.), brata Stanisława, ożenionego z Konstancją hr. Komorowską. W czerwcu 1787 r. do Chocimowa zajechał król Stanisław August Poniatowski. W 1807 r. majątek Chocimów trafił w ręce Konstantego, syna Pawła i Konstancji. W 1839 r. jego dziedzicem został Wacław Popiel, ożeniony z Ewelina Łubieńską. W latach 1850-1856 majątek był własnością Ludwika Popiela, brata Wacława, ożenionego z Apolonią Aleksandrowicz. Po jego śmierci prawem spadku w 1863 r. odziedziczyły dobra Chocimów z folwarkami Śnieżkowice, Biechów, Oczkowice i Gaj z przyległościami i przynależnościami dzieci: Antoni, Maria, Józef, Stanisław, Seweryn, Emilia, Michał. Stanisław i Seweryn zmarli bezpotomnie; majątek przeszedł na własność pozostałej piątki. W 1874 r. Chocimów wraz z folwarkami Śnieżkowice, Biechów, Oczkowice, Gaj trafił w ręce Antoniego, najstarszego syna Ludwika Popiela, ożenionego z Marią Jędrzejewicz. On wybudował w miejscu starego dworu nową rezydencję. cd.	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji Stan zachowania Dwór jest po remoncie. Stan techniczny budynku nie budzi zastrzeżeń. Postulaty dotyczące konserwacji Monitoring i regularne kontrole stanu technicznego obiektu. Utrzymywanie zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie. Korzystanie z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości oraz właściwą ekspozycję. Bezzwłoczne zgłaszanie do ŚWKZ wszelkich problemów związanych ze stanem zachowania zabytku oraz jego ewentualnymi zagrożeniami i zniszczeniami. Prowadzenie na bieżąco, w razie konieczności, niezbędnych prac zabezpieczających, w tym konserwatorskich. Realizacja wszelkich prac remontowych, budowlanych i konserwatorskich wpływających na stan zachowania i wygląd zabytku w oparciu o pozwolenie ŚWKZ w trybie decyzji. Zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania zabytku. Popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.	
	10. Wykonanie karty (autor, data, podpis) Monika Bryła-Mazurkiewicz 30.01.2026 r.	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)

WKŁADKA DO KARTY ADRESOWEJ ZABYTKU

1. Nazwa	2. Czas powstania	3. Miejscowość
DWÓR w zespole dworsko-parkowym	1868-1874	CHOCIMÓW

cd. punktu 8

Dotychczas powstanie dworu datowano na lata 1868-1874, przy czym najczęściej wskazywano rok 1874, kiedy Chocimów przeszedł na własność Antoniego Popiela. Nowsze badania pozwoliły ustalić autora projektu rezydencji – krakowskiego architekta Tadeusza Stryjeńskiego (1849-1943), a także przesunąć datę budowy dworu na rok 1886.

W 1902 r. sprzedał on Chocimów Mieczysławowi Cichowskiemu h. Wąż. Ten, w 1906 r. przekazał majątek wraz z należącymi do niego folwarkami zięciowi, Gustawowi Antoniemu Władysławowi Ośniałowskiemu h. Trąby, synowi Mariana i Marianny z Jasieńskich, w zamian za majątek Sobótka.

28 września 1920 r. w dworze w Chocimowie urodził się Marian Ośniałowski (ochrzczony 10 października 1920 r. w kościele w Kunowie), w przyszłości poeta, a także aktor, dziennikarz, tłumacz, przez babkę Helenę Kotkowską blisko spokrewniony z Witoldem Gombrowiczem.

Po śmierci Gustawa Ośniałowskiego (zm. 4 lutego 1933 r. w lecznicy w Batowicach pod Krakowem) ¼ dóbr chocimowskich przypadła jego żonie Marii z Cichowskich, a pozostałe ¾ w równych częściach jego dzieciom: Ludmile, Mariannie, Marianowi i Róży. Właścicielami folwarków: w Chocimowie i Śnieżkowicach zostali Maria Ośniałowska oraz Róża i Marian Ośniałowscy, w Biechowie – Ludmiła Zalewska i Marianna Jasieńska, w Strupicach – Róża i Marian Ośniałowscy, Marianna Jasieńska i Ludmiła Zalewska.

Rodzina Ośniałowskich rezydowała w dworze w Chocimowie do 1942 r., kiedy to majątek przeszedł na Liegenschaft, tzn. został przejęty przez Niemców.

Po II wojnie światowej w budynku została ulokowana szkoła podstawowa, która mieściła się w nim do momentu likwidacji w 2006 r. Przez wiele lat część pomieszczeń dworu zajmowało także przedszkole. Do 1960 r. w piętrowej części dworu mieszkali pracownicy spółdzielni produkcyjnej, a w latach 1960-1975 nauczyciele miejscowej szkoły. W latach 80. XX w. w północnej części piwnic urządzono klub młodzieżowy.

1 września 2007 r. na frontowej ścianie dworu wmurowano tablicę upamiętniającą Mariana Ośniałowskiego.

W 2024 r. zakończył się trwający dwa lata kapitalny remont budynku. Uroczyste oddanie go do użytku miało miejsce 12 grudnia 2024 r.

Obecnie w dworze swoją siedzibę mają stowarzyszenia: KGW Chocimowianki, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Chocimów, Brygada Polskich Drużyn Strzeleckich. Jest w nim także urządzona izba pamięci Mariana Ośniałowskiego. Działa Dom Środowisk Twórczych, świetlica środowiskowa oraz Uniwersytet Ludowy.

Opis

Dwór w Chocimowie stoi w centrum zespołu dworsko-parkowego, zlokalizowanego przy drodze prowadzącej ze Śnieżkowic do Kunowa. Fasadą zwrócony jest na zachód. Stanowi go obiekt wolnostojący, murowany, podpiwniczony, wzniesiony z kamienia i cegły ceramicznej na zaprawie wapienno-piaskowej, obustronnie otynkowany, na planie wydłużonego korpusu, złożony z części parterowej od strony północnej i części piętrowej na planie prostokąta od południa. Do części parterowej od północy przylega przybudówka wejściowa, od wschodu – taras, od zachodu – schody wejściowe.

Więźba dachowa jest drewniana, belkowa, konstrukcji stolcowo-kleszczowej. Część parterową nakrywa dach 3-spadowy, piętrową –dach namiotowy; poszycie dachu jest wykonane z blachy stalowej, nowej, falistej, na pełnym odeskowaniu.

Od frontu dwór zdobi 3-osiowy pseudoryzalit, zwieńczony trójkątnym ogzymsowanym naczółkiem, z wejściem głównym na osi, poprzedzonym szerokimi schodami. Przy wejściu głównym znajduje się tablica poświęcona poecie Marianowi Ośniałowskiemu, wmurowana we wrześniu 2007 r. Nad nim w szczycie widniał herb Ośniałowskich – Trąby, a w czasach Popielów – Sulima.

cd.

WKŁADKA DO KARTY ADRESOWEJ ZABYTKU

1. Nazwa	2. Czas powstania	3. Miejscowość
DWÓR w zespole dworsko-parkowym	1868-1874	CHOCIMÓW

cd. punktu 8

Dwór po dziś dzień zachował pierwotny układ pomieszczeń. Przebudowano jedynie pomieszczenie w części północno-zachodniej, gdzie mieszczą się ob. sanitariaty. Układ pomieszczeń jest amfiladowy; w części parterowej: dwutraktowy, z szerszym traktem frontowym. Część południowa dworu, piętrowa, jest dwutraktowa, z głębszym traktem frontowym.

Z dawnego wyposażenia zachowały się trzy stiukowe okrągłe kartusze podlampowe oraz kilka pieców z kafli ceramicznych w pomieszczeniach tylnego traktu parteru i na piętrze, a ponadto kominiek z czarnego marmuru z arkadowym otworem i geometryczną dekoracją.

Rezydencję otaczał park. Na południe od dworu były zlokalizowane zabudowania folwarczne, a na północy-wschód – oficyna z kuchnią i budynek dla służby.

Wartości

Wartości historyczne

Dwór w niemal niezmienionym stanie dotrwał do naszych czasów, zachował formę i w dużej mierze tkankę materiałową. Po II wojnie światowej utracił swą funkcję rezydencji ziemiańskiej, przez lata pełnił funkcję siedziby szkoły. Zmiana użytkowania obiektu, nie wpłynęła na jego wygląd zewnętrzny ani wewnętrzny. Dwór zachował swój pierwotny amfiladowy układ pomieszczeń.

W dzieje rezydencji wpisane są życiorysy ważnych postaci nie tylko dla historii Chocimowa, ale także regionu i kraju. Dwór został ufundowany i przez lata był zamieszkanym przez niezwykle zasłużoną dla ziemi świętokrzyskiej rodzinę Popielów. W rezydencji urodził się Marian Ośniałowski, poeta, aktor, dziennikarz, tłumacz. Gościł w nim zapewne Witold Gombrowicz, blisko spokrewniony z Marianem Ośniałowskim. W dzieciństwie często w nim bywał Ksawery Jasieński, znany polski spiker, lektor telewizyjny i radiowy.

Wartości artystyczne

Dwór w Chocimowie jest przykładem niesymetrycznego dworu ziemiańskiego, jakie wznosili w II poł. XIX w. na terenach Królestwa Polskiego zamożni ziemianie. Stanowi on centralny obiekt założenia podworskiego, powiązanego przestrzennie i historycznie z parkiem i zabudowaniami folwarcznymi. Choć sam dwór jest niewidoczny w panoramie wsi, to jednak otaczający go park ze starodrzewem wyróżnia się w krajobrazie i już z daleka przyciąga uwagę.

Wartości naukowe

Historia obiektu, a także jego mieszkańców jest nośnikiem wiedzy o historii wsi oraz regionu. Architektura dworu i jego wewnętrzne rozplanowanie wiele mówią o życiu zamożnego ziemiaństwa na przełomie XIX i XX w. Rezydencja wraz z otoczeniem pomaga także przy analizie twórczości jej najbardziej znanego mieszkańca Mariana Ośniałowskiego.

Wartości niematerialne

Obiekt był i jest niezwykle ważnym miejscem w historii miejscowości, napawa mieszkańców dumą, przede wszystkim z uwagi na nazwiska literatów wpisane w jego historię: Mariana Ośniałowskiego i Witolda Gombrowicza – zaliczanego do najwybitniejszych pisarzy XX w. Jest także jedynym ośrodkiem życia kulturalnego wsi.

Źródła i opracowania:

Archiwum Państwowe w Kielcach, Hipoteka Ostrowiecka, sygn. 60

A. Bastrzykowski, Monografia historyczna Kunowa nad Kamienną i jego okolicy, Kraków 1939

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Kielcach, Karta ewidencyjna zabytków architektury i budownictwa – Dwór Popielów, opr. K. Myśliński 2019 r.

Z. Doliwa-Klepacki, Dwory i dworki oraz ich właściciele w województwie świętokrzyskim, t. 1, Ostrowiec Świętokrzyski 2013

WKŁADKA DO KARTY ADRESOWEJ ZABYTKU

1. Nazwa	2. Czas powstania	3. Miejscowość
DWÓR w zespole dworsko-parkowym	1868-1874	CHOCIMÓW

cd. punktu 7

Widok na fasadę i elewację szczytową – północną

Widok na elewację tylną i elewację szczytową – południową

Widok na fasadę i elewację szczytową – południową

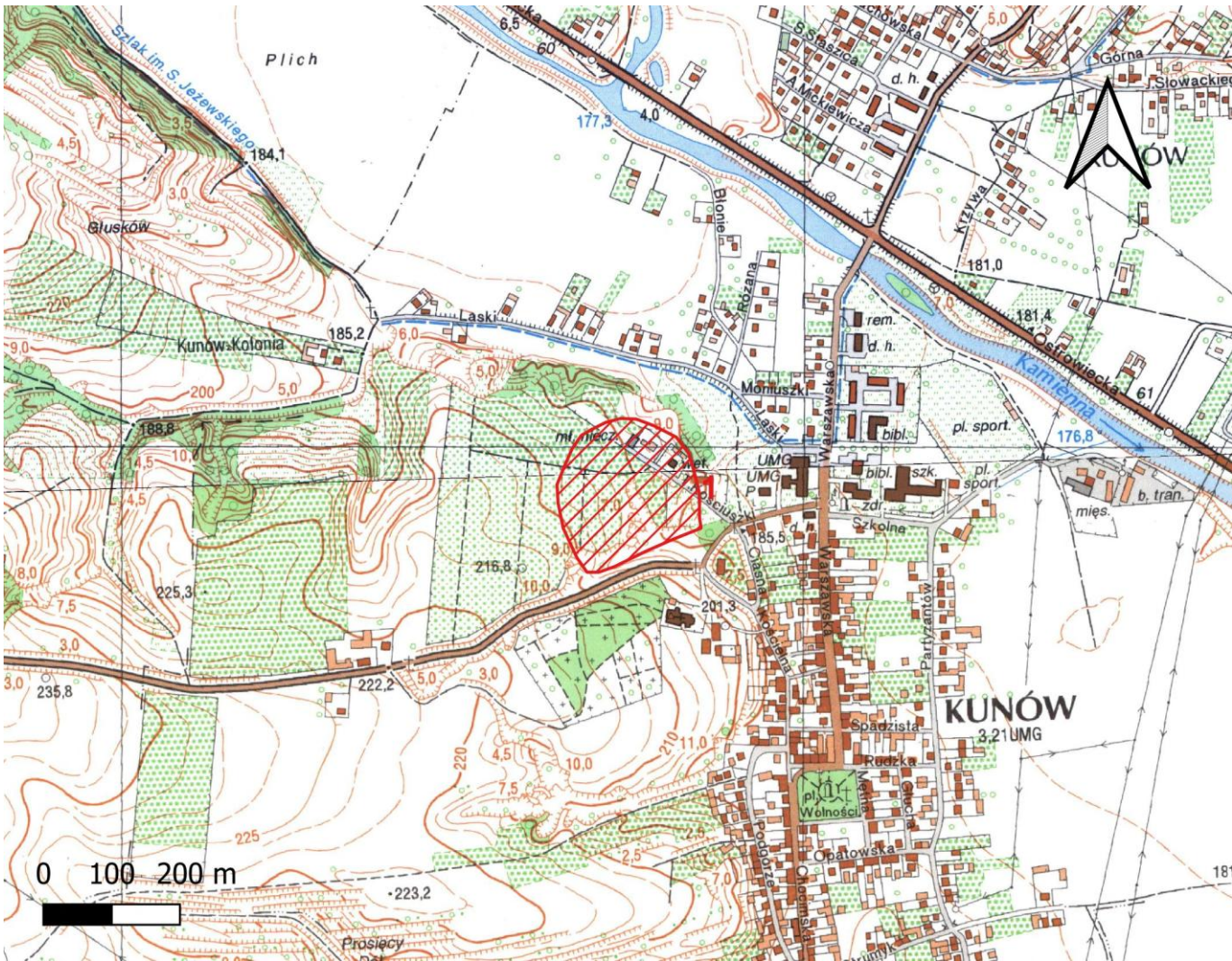
WKŁADKA DO KARTY ADRESOWEJ ZABYTKU

1. Nazwa	2. Czas powstania	3. Miejscowość
DWÓR w zespole dworsko-parkowym	1868-1874	CHOCIMÓW

cd. punktu 7

Widok na elewację tylną i szczytową – północną

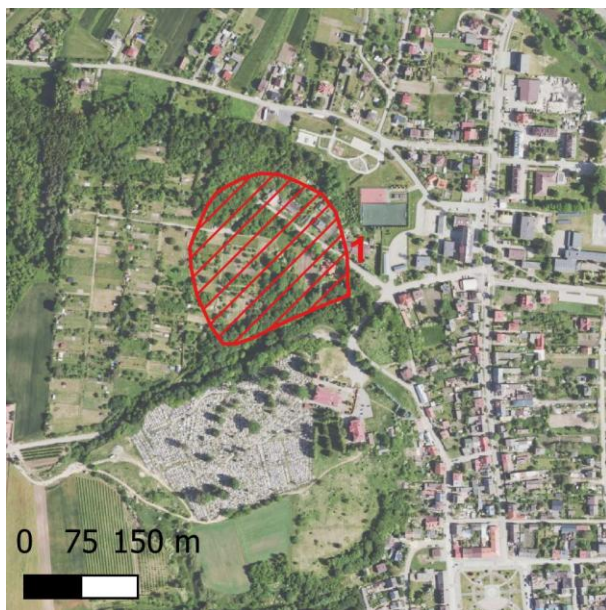
GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		KUNÓW
stanowisko archeologiczne		osada/cmentarzysko – epoka żelaza (k. pomorska) osada, stanowisko dymarskie wielopiecznikowe – okres wpływów rzymskich (k. przeworska)		
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym w skali 1-10 000				
				
4. Adres				
AZP 83-69 stanowisko w miejscowości: 1 stanowisko na obszarze: 1 dz. ewid. str. 2				
5. Przynależność administracyjna				
województwo świętokrzyskie powiat ostrowiecki gmina Kunów				
6. Formy ochrony				

8. Historia, opis, wartości

Stanowisko zostało odkryte i przebadane w latach 1955, 1959 przez prof. K. Bielenina. Odkryto na nim 3 piecowiska nieuporządkowane (łącznie 40 pieców) oraz inne zabytki, które zdeponowane są w muzeum w Krakowie, Kielcach i Sandomierzu.

dz. ewid. 896/1, 1896/3, 1896/4, 1896/5, 1897/2, 1897/8, 1897/10, 1897/13, 1897/15, 1897/16, 1898, 1899

Stanowisko ma przede wszystkim znaczenie historyczne i naukowe, stanowi element poznania najdawniejszych dziejów gminy Kunów i miejscowości.

Uwaga: Stanowisko zostało uwzględnione w GEZ wykonanej w 2021 roku (karta Kunów 243.1 AZP 84-69). W wyniku kwerendy i pozyskania dodatkowych informacji stanowisko zostało przypisane do obszaru AZP 83-69 i uzyskało numer 1. Niniejsza karta jest aktualizacją karty AZP Kunów 243.1

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stanowisko znajduje się obecnie na terenie ogródków działkowych oraz częściowo zabudowanym. Może zagrażać mu postępująca zabudowa mieszkaniowa.

Podjęcie robót ziemnych lub dokonanie zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne może doprowadzić do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego. Przed podjęciem tych działań należy uzyskać decyzję WKZ o ustaleniu zakresu i rodzaju niezbędnych badań archeologicznych.

W przypadku odkrycia zabytków archeologicznych należy wstrzymać wszelkie działania, zabezpieczyć miejsce odkrycia i zawiadomić właściwy WKZ, a jeśli to niemożliwe właściwego wójta, burmistrza, prezydenta.

10. Wykonanie karty (autor, data, podpis)

Urszula Jedynak
14.04.2026

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)